กฎบัตรคณะกรรมการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กฎบัตรนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีความเข้าใจแนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statement of Directions : SODs) ที่ใช้ในการกำกับดูแล ธ.ก.ส. และประเด็นที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ควรให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้นำแนวทางปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลมายึดถือและปฏิบัติใน ธ.ก.ส. ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความสำนึกรับผิดชอบ การตอบสนองเป็นทีม ยิ้มบริการด้วยใจ และการใช้ชีวิตพอเพียง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติในการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อมิให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง คู่สมรส เครือญาติ หรือบุคคลอื่นใด โดยอาศัยการกระทำใด ๆ ที่มีกับองค์กรหรือในนามองค์กร หรือมีผลถึงกิจการขององค์กร ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ได้เสียในการกระทำนั้น และขัดแย้งหรือมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ขององค์กร

กฎบัตรคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ฉบับนี้ ได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 6 เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560 ประกาศคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่อง การกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2568 เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Assessment Model : SE - AM) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง รวมทั้งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ สกส. 12/2562 ลงวันที่ 2 กันยายน 2562 เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และฉบับที่ สกส. 13/2562 ลงวันที่ 2 กันยายน 2562 เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ในการประชุมครั้งที่ 4/2569 วันที่ 26 มีนาคม 2569 ได้อนุมัติให้ ธ.ก.ส. ถือใช้กฎบัตรฉบับนี้ และให้ยกเลิกกฎบัตรคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ฉบับลงวันที่ 3 เมษายน 2566 โดยให้ใช้กฎบัตรคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ฉบับนี้แทน

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) แจ้งเวียนประกาศคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่อง การกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2568 เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐวิสาหกิจถือใช้เป็นกลไกสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดความโปร่งใสในกิจการ ดังนั้น ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงินที่มีบทบาทในการเป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานตามภารกิจของ ธ.ก.ส. จึงได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ปฏิบัติในองค์กรเพื่อให้เกิดกลไกและระบบการบริหารจัดการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ

2. วัตถุประสงค์

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของ ธ.ก.ส. เป็นผู้วางนโยบาย กำหนดทิศทางการเจริญเติบโต และตัดสินใจในเรื่องสำคัญของ ธ.ก.ส. ควบคุมการกำกับดูแลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. องค์ประกอบ

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 12 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอย่างน้อยต้องมีผู้แทนกระทรวงการคลัง 1 คน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 คน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ 1 คน ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 1 คน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย 1 คน และผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้น 1 คน กรรมการ ธ.ก.ส. ที่เหลือจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มีความรู้ความสามารถตามสมรรถนะหลักและความรู้ที่จำเป็น (Skill Matrix) ของ ธ.ก.ส. โดยกรรมการอื่นของ ธ.ก.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ต้องมีประสบการณ์การทำงานในภาคธุรกิจ และอยู่ในบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจของกระทรวงการคลัง (Directors' Pool) และมีกรรมการที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อย 1 คน

4. คุณสมบัติ

กรรมการ ธ.ก.ส. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ สกส. 13/2562 ลงวันที่ 2 กันยายน 2562 เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5. วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง

5.1 รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการ หรือกรรมการ ธ.ก.ส. อีกก็ได้

5.2 รองประธานกรรมการ และกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

5.2.1 ตาย

5.2.2 ลาออก

5.2.3 มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518

5.2.4 คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

5.3 เมื่อรองประธานกรรมการ หรือกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นรองประธานกรรมการ หรือกรรมการ ธ.ก.ส. แทน ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนนี้ให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

6. หน้าที่และความรับผิดชอบ

6.1 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน

6.2 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นในการกำกับดูแลเพื่อประโยชน์สูงสุดของ ธ.ก.ส.

6.3 กรรมการ ธ.ก.ส. ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในฐานะกรรมการ ธ.ก.ส. เท่าเทียมกัน ทั้งในด้านการเป็นผู้นำ และการควบคุมกำกับ ธ.ก.ส.

6.4 กรรมการ ธ.ก.ส. ทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

6.5 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของ ธ.ก.ส. และความรับผิดชอบต่อผลประกอบการ รวมทั้งการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการให้มีประสิทธิภาพ

6.6 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องร่วมทบทวนและให้ความเห็นชอบกลยุทธ์ และนโยบายที่สำคัญ รวมทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายทางการเงิน และแผนงานต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการให้มีการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

6.7 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการและประเมินผลการปฏิบัติงานทุก 6 เดือน เพื่อนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับขึ้นค่าตอบแทนของผู้จัดการ ปีละ 1 ครั้ง

6.8 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องกำหนดกรอบค่าตอบแทนและผลตอบแทนจูงใจระยะยาวของฝ่ายจัดการ โดยมีการพิจารณาให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. และผลการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการแต่ละคน

6.9 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องจัดให้มีกระบวนการในการตรวจสอบ และสอบทานระบบบัญชี การรายงานทางการเงิน การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง นโยบายการป้องกันการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และการติดตามให้มีการปฏิบัติที่มีประสิทธิผล

6.10 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องกำกับและติดตามระบบงานสำคัญหลักของ ธ.ก.ส. เพื่อให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างน้อยเป็นรายไตรมาสหรือตามที่เห็นสมควร

6.11 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องได้รับข้อมูลที่จำเป็นและข่าวสารที่ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

6.12 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มอบหมาย รวมถึงระบบงานสำคัญหลักของ ธ.ก.ส.

6.13 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินตนเองเป็นรายบุคคลและทั้งคณะ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งอภิปรายผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะที่เกิดมูลค่าเพิ่มหรือนวัตกรรมให้แก่ ธ.ก.ส.

6.14 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องกำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจมีนโยบายและวิธีปฏิบัติในการรักษาความลับ (Confidentiality) การรักษาความน่าเชื่อถือ (Integrity) ความพร้อมใช้ (Availability) ของข้อมูล รวมถึงระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลของ ธ.ก.ส. และมาตรการป้องกันมิให้กรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ใดก็ตามที่สามารถเข้าถึงข้อมูล นำข้อมูลไปใช้โดยมิชอบ

6.15 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีหน้าที่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง โดยจะต้องยึดมั่นตามหลักธรรมาธิบาล มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

7. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์

กรรมการ ธ.ก.ส. ต้องไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตัวที่ขัดแย้งกับผลประโยชน์ของ ธ.ก.ส. และลูกค้าของ ธ.ก.ส. การกำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ ธ.ก.ส. และลูกค้า ธ.ก.ส. เป็นสำคัญ และต้องไม่ยอมให้เหตุผลในส่วนของตนเองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่เบี่ยงเบนไปจากหลักการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

7.1 สอดส่องดูแลและจัดการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกรรมการกับ ธ.ก.ส. รวมทั้งดูแลการใช้ทรัพย์สินของ ธ.ก.ส. ให้เป็นไปโดยถูกต้อง และมุ่งประโยชน์ของ ธ.ก.ส.เป็นหลัก

7.2 ปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ธ.ก.ส. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

7.3 ไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยงานในตำแหน่งหน้าที่ของตนเองไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาผลประโยชน์จาก ธ.ก.ส. เพื่อตนเองหรือผู้อื่น

7.4 รักษาความลับของลูกค้าและ ธ.ก.ส. รวมถึงไม่นำความลับไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

7.5 ไม่ยอมให้ประโยชน์ส่วนตัวหรือประโยชน์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับตนเองขัดแย้งกับประโยชน์ของ ธ.ก.ส.

7.6 ต้องเปิดเผยต่อคณะกรรมการในเรื่องผลประโยชน์ซึ่งตนเองมีในองค์กรใดหรือธุรกรรมใดที่จะขัดกับผลประโยชน์ของ ธ.ก.ส. และไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองมีผลประโยชน์อยู่ด้วย

7.7 ห้ามกรรมการ ธ.ก.ส. หรือคู่สมรสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดหา และจัดจ้างของ ธ.ก.ส.

8. การประชุมและระเบียบวาระการประชุม

8.1 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยกำหนดแผนการประชุมประจำปีล่วงหน้า และมีการประชุมตามความจำเป็น เพื่อกรรมการ ธ.ก.ส. จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนได้อย่างถูกต้อง

8.2 การประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องมีกรรมการ ธ.ก.ส. มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าในการประชุมครั้งใดประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการ ธ.ก.ส. ที่มาประชุมเลือกกรรมการ ธ.ก.ส. คนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

8.3 กรรมการ ธ.ก.ส. ได้รับข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจล่วงหน้า

8.4 ประธานกรรมการและผู้จัดการ ต้องร่วมกันพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดเรื่องที่จะเข้าระเบียบวาระการประชุม ทั้งนี้ กรรมการ ธ.ก.ส. ที่ต้องการกำหนดเรื่องอื่นเป็นระเบียบวาระการประชุม ให้เสนอเรื่องต่อประธานกรรมการ

8.5 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องสนับสนุนให้ผู้จัดการเชิญฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมในฐานะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโดยตรง และเพื่อให้คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีโอกาสรู้จักผู้บริหารระดับสูงสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาแผนการสืบทอดงาน

8.6 ประธานกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องจัดให้มีการประสานงานระหว่างคณะกรรมการ ธ.ก.ส. และฝ่ายจัดการ

8.7 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องจัดทำรายงานรับรองความขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจในการประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ทุกครั้ง

9. ค่าตอบแทน

ค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมกรรมการ ธ.ก.ส. ให้จ่ายตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509

10. การรายงาน

ให้คณะกรรมการ ธ.ก.ส. เสนอรายงานกิจการประจำปีของ ธ.ก.ส. ต่อที่ประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น

11. การทบทวนกฎบัตร

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ต้องทบทวนกฎบัตรทุกปี และเสนอแนะการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามที่เห็นสมควร

12. หลักเกณฑ์อื่น ๆ

กรณีอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดในกฎบัตรฉบับนี้ ให้คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาและนำแนวปฏิบัติที่กำหนดตามมาตรฐานทั่วไปมาประยุกต์ใช้

ให้ไว้ ณ วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2569
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการ